

Namn	Verv	Oppmøte	Mobil	E-post
Konrad Kongshaug 6531 Averøy	Fylkesleder	Møtt	90856350	konradkongshaug@hotmail.com
Odd Bjarne Bjørdal, 6156 Ørsta	Nestleder	Møtt	95928731	oddbjarne.bjordal@tussa.com
Petter Melchior, 6214 Norddal	Styremedlem	Møtt	92283477	petter.melchior@gmail.com
Hilde Kjersem Kolberg, 6433 Hustad	Styremedlem	Møtt	90832134	hildekjersem@gmail.com
Vegard Smenes, 6532 Averøy	Styremedlem	Møtt	99786830	vsmenes@gmail.com
Marte Halvorsen, 6687 Valsøyfjord	1. vara	Forfall	93423436	marthealvorsen1@gmail.com
Anna Håland Berget, 6300 Åndalsnes	2. vara	Møtt	91522107	bergetann@hotmail.com
Liv Borghild Hildre, 6391 Tresfjord	Nestleder BKL	Møtt	45435306	livborghild@gmail.com
Tommy Røkkum, 6640 Kvanne	Styremedl BU		45065573	tommy_tiger_94@hotmail.com
Til orientering:				
Ole Henrik Rindli, 6364 Vistdal	3. vara		91126438	peola@live.no
Sekretariatet				
Arnar Lyche	org.-sjef	Møtt	41418871	arnar.lyche@bondelaget.no
Arild Erlien	rådgiver	Møtt	99726399	arild.erlien@bondelaget.no
Atle Frantzen	rådgiver		90954787	atle.frantzen@bondelaget.no
Rose Bergslid	rådgiver		93003808	rose.bergslid@bondelaget.no

Protokoll fra styremøte i Møre og Romsdal Bondelag mandag 23. september 2019 kl 10.30 – 16.00 på Felleskjøpets møterom, Molde

Faste saker for styret i Møre og Romsdal Bondelag:

1/2019 Godkjenning av sakliste

Vedtak: Innkalling og sakliste godkjent

2/2019 Godkjenning av protokoll fra styremøte 21. august 2019

Vedlegg: Protokoll tidligere utsendt

Vedtak: Protokoll fra telefonstyremøte 21. august 2019 godkjent

3/2019 Medlemsutvikling og medlemsverving

Medlemstal pr. 31/12-2018: 3.260

Rindal Bondelag med 200 medlemmer er fra 1. januar 2019 overført Sør-Trøndelag Bondelag.

I januar ble 49 medlemmer som ikke betalte kontingent for 2018 i henhold til Norges Bondelag sine lover strøket som medlem ved utgangen av 2018.

Medlemstall pr 01/01-2019: 3.054

Endring hittil i 2019: **-99**

Medlemstall pr. 18/09-2019: 2.955

Nyinnmeldte hittil i 2019: **43**

Fra 1. januar 2020:

Halsa Bondelag går over til Trøndelag (61 medlemmer pr 18. sept 2019)

Hornindal Bondelag går over til Møre og Romsdal (86 medlemmer pr 18. sept 2019)

Bondelagets Servicekontor AS

Postadresse: Fannestrandveien 63. 6415 Molde	Besøksadresse: Fannestrandveien 63. Molde (Felleskjøpet)	Telefon: 71 20 28 90	Mobil: 41 41 88 71	E-postadresse: More.romsdal@bondelaget.no
Møre og Romsdal Bondelag Bondelagets Servicekontor AS	Org.nr.: 939678670 Org.nr.: 985063001 MVA	Bankkonto:	8101.05.12891	Internet: www.bondelaget.no/moreogromsdal

Kommentert i styret:

Fylkeskontoret sender ut før årsmøterunden henvendelse til alle lokallagene ved leder og styremedlemmer om forsterket innsats på medlemsverving. Målsetting: minimum et nytt medlem pr lokallag. Stort potensiale i å fokusere på nye husstandsmedlemmer. Oppfordre til å ta telefon til folk en kjenner.

Medlemsutvikling 1. januar – 18. september 2019 – M&R Bondelag

	Antall pr. 01.01.2019	Antall pr. 18.09.2019	Utmeldte	Døde	Nye	Endring hittil i år
Molde Bondelag	134	134	3	0	3	0
Vanylven Bondelag	73	74	0	0	1	+1
Rovde Bondelag	25	23	2	0	0	-2
Vestre Sunnmøre Bondelag	71	70	1	0	0	-1
Volda Og Dalsfjord Bondelag	60	57	5	1	2	-3
Austefjord og Bjørke Bondelag	63	62	1	0	0	-1
Ørsta Bondelag	92	88	7	0	3	-4
Hjørundfjord Bondelag	58	56	3	0	1	-2
Ørskog Bondelag	40	38	2	0	0	-2
Eidsdal og Norddal Bondelag	48	45	3	2	0	-3
Valldal Bondelag	51	47	4	1	0	-4
Stranda Bondelag	58	57	2	0	1	-1
Sunnylven Bondelag	66	65	1	0	0	-1
Liabygda Bondelag	17	16	2	1	1	-1
Stordal Bondelag	28	28	0	0	0	0
Sykkylven Bondelag	96	91	9	0	4	-5
Skodje Bondelag	59	56	8	0	5	-3
Giske Bondelag	60	58	2	0	0	-2
Hildre Og Vatne Bondelag	36	37	1	0	2	+1
Ytre Haram Bondelag	46	43	5	1	2	-3
Vestnes Bondelag	119	112	9	0	2	-7
Rauma Bondelag	168	160	9	1	1	-8
Nesset Bondelag	75	71	4	0	0	-4
Midsund Bondelag	25	24	1	0	0	-1
Harøy-Fjørtoft Bondelag	19	18	1	1	0	-1
Gossen Bondelag	51	49	2	0	0	-2
Fræna Bondelag	136	127	9	0	0	-9
Hustad Bondelag	87	81	6	1	0	-6
Eide Bondelag	70	71	1	0	2	+1
Averøy Bondelag	133	131	4	0	2	-2
Frei Bondelag	23	23	1	0	1	0
Gjemnes Bondelag	149	145	6	2	2	-4
Straumsnes og Tingvoll Bondelag	166	162	7	0	3	-4
Sunnadal Bondelag	158	153	5	0	0	-5
Surnadal Bondelag	212	207	7	2	2	-5
Todalen Bondelag	40	42	0	0	2	+2
Aure Bondelag	120	116	5	1	1	-4
Halsa Bondelag	65	61	4	0	0	-4
Smøla Bondelag	53	53	0	0	0	0
Direkte Medlem Av Fylkeslaget	4	4	0	0	0	0
Totalt	3 054	2 955	142	14	43	-99

4/2019: Referat fra møter og arrangementer (siden siste styremøte 29. mai)**2. juni: Jordvernsamling, Gjermundnes.** Atle Frantzen

Antall deltakere: 50 personer. Arrangør var Jordvern Møre og Romsdal i samarbeid med Gjermundnes VGS, Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Vennelaget for landbruksmuseet, Møre og Romsdal Bondelag, Møre og Romsdal Bonde- og småbrukarlag. To av landets fremste forskere innen landbruket, professor Odd Magne Harstad fra NMBU på Ås og sosiolog og professor i bygdesosiologi og regionalpolitikk, Reidar Almås fra Ruralis, stilte med fagforedrag

4.juni: Representantskapsmøte Norges Bondelag. Lillehammer. Konrad Kongshaug. Arnar Lyche**5.-6. juni: Årsmøtet i Norges Bondelag,** Lillehammer

Norges Bondelags årsmøte holdt på Scandic Lillehammer Hotel, Lillehammer.

Utsendinger fra Møre og Romsdal var foruten fylkesleder Konrad Kongshaug, Averøy, årsmøtevalgte utsendingene Odd Bjarne Bjørdal, Ørsta, Petter Melchior, Norddal, Hilde Kjersem Kolberg, Fræna, Marte Halvorsen, Halså, Audun Skjervøy, Norddal og organisasjonssjef Arnar Lyche (møtte som vara for Vegard Smenes).

Arne Magnus Aasen, Tingvoll, møtte som ordstyrer i årsmøtet.

Organisasjonsprosessen

I forslaget fra styret i Norges Bondelag om organisasjonsprosessen sto det: §9 om sammensetning av Norges Bondelags årsmøte. Minimumstall for utsendinger endres til 6 for sammenslåtte fylker.

Møre og Romsdal Bondelag foreslo følgende ordlyd med begrunnelse om å ivareta distriktslandbruket: *Hvert fylkeslag velger en utsending for hvert påbegynte 600 medlem over 3600. Alle fylkeslag skal likevel ha minst 6 utsendinger. Dette gjelder både for sammenslåtte og ikke sammenslåtte fylker.*

Forslaget fra Møre og Romsdal fikk 48 stemmer og ble ikke vedtatt.

Omsetning og leie av mjølkekvoter

I innkommet sak fra Telemark Bondelag om omsetning og leie av mjølkekvoter, ble et felles tilleggsforslag fra Hedmark Bondelag og Møre og Romsdal Bondelag vedtatt mot 63 stemmer. Styrets forslag til vedtak som ble vedtatt var:

Kvotordningen for mjølk er et sentralt virkemiddel i norsk landbrukspolitikk.

Kvotordningen må utvikles på en måte som sikrer legitimitet og politisk støtte for ordningen på lang sikt, og som samtidig gir tilstrekkelig forutsigbarhet for næringa.

Norges Bondelag vil sikre/utvikle kvotordningen for mjølk, med særlig vekt på å øke andelen eid kvote blant aktive mjølkeprodusenter og å få ned kvotepriene.

Endringer av kvotordningen vil få konsekvenser for den enkelte bonde. Dette må derfor vurderes nærmere og ses i sammenheng med endringer i forholdstall/evt nedskalering av totalmengde kvote i fm bortfall av eksportstøtte.

Tilleggsforslaget fra **Hedmark Bondelag og Møre og Romsdal Bondelag** som ble vedtatt var:

Styret skal jobbe med konkrete tiltak for å begrense utbredelsen av spekulasjon med mjølkekvoter. Styret skal ta med følgende forslag i sine vurderinger:

- Fjerne muligheten for fremleie av mjølkekvote
- Fjerne muligheten for kjøp av kvote hvis produsenten ikke er i aktiv drift. Det må kunne gis mulighet til å søke om dispensasjon for brukere som ønsker å starte opp mjølkeproduksjon innen en gitt frist etter kvotekjøp.
- Inndra andel av kvote som ikke har vært produsert de siste fem åra – differansen mellom produsert volum og gjennomsnittlig kvotefylling i landet (94 % per nå). Dersom det er leid kvote som ikke er produsert, er det den som skal inndras.
- Sette begrensning for hvor lenge ei kvote kan sove/leies ut, slik at man ikke kan sitte på en produksjonsrettighet til «evig tid», uten å ta opp produksjonen igjen.
- Den som har leid mjølkekvota har forkjøpsrett til leid kvote ved endt leieperiode.

Kommentert i styret ang vedtektsendring organisasjonsprosessen:

Fylkeslederen har fått tilbakemelding etter NB-årsmøtet om at flere nå ser viktigheten i M&R Bondelags forslag om representasjon og utsendinger til årsmøtet - rettferdighetsprinsipp. Fylkeslaget bør ta opp igjen saka om vedtektsendring på neste NB-årsmøte. Sende inn i februar.

Pressemelding og omtale på hjemmesida 7. juni:

Møringer på Bondetinget

En aktiv delegasjon fra Møre og Romsdal deltok på "Bondetinget" på Lillehammer 5. og 6. juni sammen med 300 andre delegater og gjester. Arne Magnus Aasen, Tingvoll, ble gjenvalgt til styret og Audun Skjervøy, Norddal, gjenvalgt som 3. varamedlem.

Lars Petter Bartnes, Nord-Trøndelag, ble gjenvalgt som leder. Tidligere fylkesleder Arne Magnus Aasen, Tingvoll, har vært ordfører i Norges Bondelag siden 2013. Ordføreren innkaller og leder organisasjonens årsmøte og har møterett og talerett i Bondelagets styre.

Audun Skjervøy driver med jordbær og potet i Valldal og går nå inn i sitt andre år som 3. varamedlem i Bondelagets nasjonale styre. Han er medlem i Grøntutvalget for bondelaga på Vestlandet, leder i Valldal Bondelag og har tidligere vært styremedlem i Møre og Romsdal Bondelag.

Velferdsordningene

Styremedlem Hilde Kjersem Kolberg, Fræna, presenterte seg som ei som tilhører ei gruppe som er ekstra ønsket inn i næringa: ung, jente og fersk mjølkebonde. I et engasjert innlegg om velferdsordningene utfordret hun Bondelaget med tre punkt de spesielt må jobbe med:

- Øk dagsatsen, tilskudd må harmonere med kostnaden. For det andre bør tilskudd til avløsning ved fødsel og sykdom kunne gis til samdriftsdeltakere eller ektefelle/samboer. De kjenner drifta best og er de som i mange tilfeller uansett må ta mye av arbeidet. For det tredje bør tilskudd til avløsning ved sjuke barn sidestilles med sjukemelding. I en slik situasjon bør en slippe å bekymre seg for å ha råd til avløser og å pådra seg dyre lån. Sats på tryggheten og på rekrutteringa, var appellen fra Hilde Kjersem Kolberg på Bondetinget.

Mjølkeproduksjon

Fylkesleder Konrad Kongshaug, Averøy, løftet fram mjølkeproduksjonen. På grunn av stans i eksport av jarlsbergost i 2021 skal det totale mjølkevolum reduseres med nesten 10 prosent. Dette blir krevende og dyrt for næringa. Kongshaug er veldig redd for at det er den aktive produsent som har sett for seg dette som sin framtidige arbeidsplass som må ta hele regninga, mens de som har sluttet for mange år siden løper null risiko. Bakgrunnen for mjølkekvoteordningen var å regulere en produksjon for å holde en stabil pris og større forutsigbarhet for den enkelte bonde.

- I dag sitter det ofte en generasjon med «arvet» mjølkekvote med ingen tilknytning til næringa, og tjener kanskje flere hundre tusen kroner hvert år i bortleie av mjølkekvote uten å løfte en finger og har null risiko. I mange tilfeller har dette faktisk blitt et investeringsobjekt med sær god avkastning, og slik kan vi som næring ikke ha det lenger. Vi som organisasjon må i lag med staten tørre å ta noen tøffe valg. Vi må bestemme oss for om vi skal jobbe for de som er aktive og satser framtida i norsk mjølkeproduksjon eller om vi skal komme diltende etter, sa Konrad Kongshaug. Han frykter vi er på god vei å havne i samme situasjon med mjølkekvote som det som skjedd i fiskerinæringa.

Markedet for sauekjøtt

Nestleder Odd Bjarne Bjørdal, Ørsta, foreslo at Bondelaget i lag med andre organisasjoner diskuterer ei eller annen form for produksjonsregulering eller kvote før neste års landbruksoppgjør for å få forutsigbarhet i lammeproduksjonen og på den måten få markedsbalanse og prisoppgang.

- Prisnedgangen siste 3-4 årene koster sauebonden med 150 sau mellom 50.000-100.000 alt etter hvor dyktig en er i produksjonen.

21. juni: Møte om bygningsplanlegging i landbruket i Møre og Romsdal.

Bondelagskontoret. Arnar Lyche. Konrad Kongshaug

Initiativ til møtet fra M&R Bondelag. Deltakere var fra Bondelaget, Småbrukarlaget, Landbruk Nordvest, Fylkesmannen og Fylkeskommunen.

Bakgrunn for møtet var at rådgiving i byggeteknikk i Landbruk Nordvest i mange år har gått med underskudd, og nå vurderer Landbruk Nordvest å legge ned eget rådgivningstilbud innen dette fagfeltet og heller kjøpe tjenester av trønderne.

I vårt fylke produseres en stor andel av melka fortsatt i båsfjøs og en tredjedel av bøndene er over 60 år. Jordbruksarealene ligger der de ligger og skal de holdes i hevd trengs det bønder i rimelig kjøreavstand fra dyrkamarka. Derfor er det helt nødvendig å holde opp antall gårdsbruk

i aktiv drift. Skal vi få dette til vil det kreve storstilt oppgradering av driftsbygninger rundt om i fylket. Er det da fornuftig å fase ut fylkets egen kompetanse innen byggeteknikk og gjøre seg avhengig å få levert slike tjenester fra Trøndelag?

Møteagenda var et tilbakeblikk på bygningsplanleggingen i Møre og Romsdal, framtidig bygningsplanlegging i Landbruk Nordvest og åpen diskusjon.

Kommentert i styret:

Må ha en strategi for å bevare kompetansen og uavhengig rådgivning i Møre og Romsdal. Arbeide for å samlokalisere rådgivningstjenestene i alle organisasjoner. Viktig ta vare på det som er igjen i fylket.

19.-20. august: Organisasjonssjefsamling. Oslo. Arnar Lyche

23. august: Lunsjseminar Måltidet i «Det Grøne Skiftet», Matfestivalen, Ålesund. Konrad Kongshaug, Hilde Kjersem Kolberg, Arnar Lyche, Rose Bergslid

Politikermøte på TINE Meieriet Ålesund

I samarbeid Den Norske Matfestivalen inviterte Midt-Norsk Landbruksåd (MNL), fylkespolitikarar og andre relevante organisasjoner til møte på Tine Meieriet Ålesund

Tema:

- **Maten, landbruket og «Det grønne skiftet»:** Landbruk, muligheter og klimaparadoks. v/ leder **Oddvar Mikkelsen MNL**
- **"Naturfagtime":** Premisser for klimapolitikk og tiltak. Kva er forskjellen, og kvifor skille mellom sirkulært og fossilt karbonkretsløp. v/ rådgjevar **Kim Viggo Weiby TINE**
- **Korleis jobber TINE SA med klima og berekraft** i selskapet. v/ meierisjef **Jan Heggem TINE Ålesund.**
- **Grøn verdiskaping i Møre og Romsdal:** Tiltak og verkemiddel for framtida sitt «klimalandbruk». v/ **seniorrådgiver Åsmund Asper Fylkesmanen i Møre & Romsdal**

Åpen Gård 2019

Det ble holdt 3 arrangement i Møre og Romsdal

Gjensidige Nordmøre og Romsdal har støttet med kr. 15.000,-, til annonsering av Åpen Gard

- **25. august: Surnadal Bondelag.** Vertskap: Jo og Berit Fugelsøy, Øvre Surnadal. **300 besøkende**
- **25. august: Molde Bondelag.** Vertskap Langhol Gård v/ Jorunn Gunnerød og Erling Tistel. **600 besøkende**
- **8. september: Vestnes Bondelag:** Vertskap: Øvstedal gard v/ Lasse Brenna Øvstedal, Tresfjord. **450 besøkende.**

27. august: Planleggingsmøte Landbrukskonferansen 6. mars 2020.

Deltakere: Arnar Lyche, Atle Frantzen, Rose Bergslid og Arild Erlien (alle Bondelaget), Aud Lindset Drågen (Fylkesmannen) og Eli Sæther (Småbrukarlaget)

28. august: Åpent møte i Møre og Romsdal om høring på endringer i rovviltforvaltningen.

Atle Frantzen.

Fylkesmannen sto som arrangør, med deltakelse fra 10 kommuner, fylkeskommunen, samt Bondelaget, Småbrukarlaget, Sau og Geit, Jeger og Fisk, og Mattilsynet.

Det var i utgangspunktet kommunene som hadde ønsket møtet, med formål om å klargjøre innholdet i høringen og evt synspunkter knyttet til denne.

Kort om en del av det som kom fram i møtet:

- Generelt: Skepsis til formål og flere av forslagene. Kommunene «hviler seg» på USS. - Mattilsynet var klar på at bestandsmålet må ned av dyrevelferdsmessige grunner. Dersom målet med høringen er å få en mer presis forvaltning, er det feil forslag som er lagt inn i

høringen. Konsekvensen av forslagene vil bli sentralisering av myndighet og mindre lokal tilknytning.

- Nødverge: Etterlysning av presisering av bondens rett til å beskytte husdyr. Må presiseres at hva som helst våpen kan brukes i forbindelse med rovdyrangrep.
- Rovviltklagenemnd: Skepsis. Oppfattes som ansvarsfraskrivelse. Må ikke fritta Stortinget for sitt ansvar. «Kan uansett ikkje bli verre enn i dag.»
- Forvaltningsregioner: Størst engasjement på dette. Kunstig å følge fylkesgrenser. Liten oppslutning om departementets forslag. I forsamlingen vart det mest stemning for følgende: Beholde dagens region 6. b) Ny region med MR og Oppland (øst-vest). d) Total endring av forvaltningsregimet, med egne «nemnder» for hver art. Trengs avklaring for Trollheimen, jfr dept sitt forslag.
- Felles bestandsmål og arealdifferensiering: Her blir dagens soneinndeling satt i spill. Skepsis til ordning der alle skal bli enige.
- Landbruksdirektoratets rett til å gi uttale til forvaltningsplaner: Ok.
- Kommuners adgang til å klage: Ok.
- Sammensetning av nemndene: -Sammensetningen bør gjenspeile rovvilttrykk.
- Fylkesmannen i MR sin uttalelse: Vil sannsynligvis inneholde: Ikke ønske om region Vestlandet. Ikke ønske om fortsatt tilhørighet til Region 6. Ønske om sterkere tilknytning mot øst. («Norge på tvers.»). Uttale FM Trøndelag: «Dersom MR skal ut av Region 6, må MR ta med seg 4 jerveynglinger.»

Kommentert i styret:

M&R Bondelag vedtok i styremøte 21. august uttale om at fylkeslaget er imot forslagene til endringer i antall forvaltningsregioner og ønsker at dagens Region 6 Midt - Norge beholdes. Møre og Romsdal bør fortsatt være sammen med Trøndelag i region 6.

Det er verdt å merke seg at Fylkesmannen i Møre og Romsdal har sendt innspill på tvers av det næringa i fylket mener.

29. august: Planleggingsmøte Godt for bonden – HMS Landbruk Nordvest Kari Fløystad, Rose Bergslid

30. august: Fagseminar Dyregod, Gjernes. Arnar Lyche, Rose Bergslid, Arild Erlie Møre og Romsdal Bondelag inviterte til fagseminar om bygdeutvikling, ku-rap og matmakt. Fagseminaret satte fokus på at økonomiske tyngdelover styrer oss mot stadig større virksomheter med mer spesialisering og stordrift. Grasbasert husdyrhold, som er distriktsnæring nummer en, får stor skyld for klimakrisen og store multinasjonale selskaper får mer og mer makt over maten. Alt dette er dårlige nyheter for distriktene, men vi som vil livberge oss i utkant-Norge stritter imot.

Vel 50 tilhørere fikk høre hvordan tre innledere så på mulighetene og hvilke svar de har på utfordringene:

- **STIG O. JACOBSEN**, lokal investor og skogeier: **Lokale investeringer, etter hjertet og hodet! Historien og drivkraften.**
- **VILDE HAARSAKER**, prosjektleder i AgriAnalyse og med fortid i Miljødirektoratet: **Vårt grasbaserte husdyrhold har fått stempel som klimaversting! Hva gjør vi med det?**
- **KARI GÅSVATN**, kommentator i Nationen og forfatter av sin nylanserte bok «Geriljahagen»: **Når kapitalen bestemmer blir matproduksjonen ikke bærekraftig!**

30.august – 1.september: Dyregod-dagane Batnfjordsøra, Gjernes.

Bondelaget deltok med stand. M&R Bygdekvinnelag deltok også på samme stand lørdag og søndag. M&R Bygdeungdomslag stand fredag og Landkreditt lørdag.

19.400 besøkende på tre dager. Skoleprosjektet fredag er viktig, i år samlet det over 450 skoleelever fra 10.-klasser i mange kommuner. Etterspørselen var større enn tilbudet.

3.september: WorkShop FARM, diskuterte program for FARM-konferansen. Konrad Kongshaug, Arnar Lyche, Oddvar Mikkelsen

Det var i alt 21 deltakere fra landbruket i tillegg til 9 andre involverte fra næringslivet i Ålesundsregionen. Arrangementet ble delfinansiert av Møre og Romsdal fylkeskommune. Hovedmålet var å skaffe seg bedre oversikt og innsikt i utviklingstrekk og mulighetsområder mellom bønder og industri.

5.september: Landbruksminister Bollestad møtte landbruket i Møre og Romsdal

Landbruksminister Olaug Bollestad (KrF) møtte landbruksorganisasjonene på Felleskjøpets møterom i Molde. I tur og orden presenterte Landbruk Nordvest, Felleskjøpet, Nortura, Tine og Bondelaget sine viktigste saker for statsråden.

Landbrukets folk møtte en lydhør statsråd som signaliserte tydelig tilbake, og til stor begeistring for næringa, at for henne er norsk landbruk en verdisak og hun beskrev dyrka mark som hellig grunn. Den times lange dialogen mellom næringa i Møre og Romsdal og landbruksministeren ble svært nyttig for begge parter.

Deltakere fra Kristelig Folkeparti: 2. kandidat fylkestinget, Victoria Smenes, landbruksminister Olaug Bollestad, ordfører kandidat i nye Molde, Svein A. Roseth og fylkesleder Randi Walderhaug Friisvoll.

Fra organisasjonene: Kjersti Fløystad Ellingsgård (Felleskjøpet), Wenche Ytterli (Felleskjøpet), Åshild Tiller (Felleskjøpet), Konrad Kongshaug (Bondelaget), Rune Sjøholm (Landbruk Nordvest), Arnar Lyche (Bondelaget), Olav Håkon Ulfsnes (Nortura), Bente Bjerkeset Solenes (Felleskjøpet), Brit Kari Hauger (Nortura), Marit Bjerkeset (Landbruk Nordvest), Nina Kolltveit Sæter (Tine), meierisjef Tine Elnesvågen, Svein Arne Bjørgum og Arild Erlie (Bondelaget).

11.-12. september: Sekretariatskonferanse Norges Bondelag. Hønefoss. Hele fylkeskontoret.

17. september: Matpolitisk avdeling i Landbruksdepartementet på besøk i Møre og Romsdal. Gardsbesøk hos Konrad Kongshaug, Averøy. 21 personer fra avdelinga deltok. Arnar Lyche fra Bondelaget. Jordbrukssjef og ordfører i Averøy deltok.

18.-19. september: Lederkonferanse Norges Bondelag. Oslo. Konrad Kongshaug. Arnar Lyche.

Tema på konferansen var «Hvordan utvikler vi norsk landbruk framover? Det ble gjennomført ideverksted der areal, samfunnsansvar og marked var hovedtema. Nedskalering melk mye diskutert. Møre og Romsdals innspill m.h.t. grunnkvoter blir hørt. Har startet prosess med næringspolitisk program i Norges Bondelag 2020-2024. Samvirkeorganisasjonenes rolle som konsern, forholdet til eierne, distriktpolitisk ansvar.

5/2019 Representasjon, invitasjon og planlegging av nye møter og arrangement

Dato/Månad	Tiltak/Arrangement	Stad	Deltakarar/Ansvarlege
23. september	Fylkesstyremøte		Styret
14.-16 oktober	Fylkesstyremøte (besøk frå Østfold Bondelag)		Styret
24. oktober	FARM konferanse	Giske	
28.-30. oktober	Skattekurs	Geiranger	Samarb. rekneskapskontor
Innan 31. okt	Årsmøter i lokallaga		Medlemmene/lokallaga
15.-16. november	Leiarmøte M&R Bondelag Thon Hotel Kristiansund	Averøy/ Kristiansund	Lokallagsstyra og fylkeslag
20. november	Søknad Aktivt Lokallagsmidlar		Lokallaga
11.-12. desember	Fylkesstyremøte		Styret
2020			

Januar	Fylkesstyremøte		Styret
Jan	Frist for lokallaga forslag til valnemnda		
jan / feb.	Møte i valnemnda		
ca. 1. feb	Lokallaga frist sende inn saker til årsmøtet		
7.-8.feb???	Samling for unge bønder		
Feb	Fylkesstyremøte (årsmeld/rekneskap)		Styret
Feb	Lokallaga frist uttale jordbruksavtala		
1. mars	Kontingentforfall		
Mars	Fylkesstyremøte (handsame jordbr.avtala)		Styret og samvirkerepr
6. Mars	Næringskonferanse (Alexandra Hotell)	Molde	Landbruksinteresserte
6.-7. Mars	Årsmøte M&R Bondelag	Molde	Lokallaga, fylkeslaget

Årsmøtene i lokale Bondelag – skal holdes i perioden **1. – 31. oktober**.

23. september: Møte om framtidens jordforvaltning. Oslo. Atle Frantzen.
Arrangert av Landbruks- og matdepartementet.

27. september: Møte i rovviltnemnda, Trondheim. Atle Frantzen.

27. september: Kulturlandskapskonferanse, Sagafjord Hotell på Sæbø i Ørsta.

Møre og Romsdal Bondelag arrangerer kulturlandskapskonferanse om verdier, bruk og endring. Hjørundfjorden er vill og vakker. I dei bratte liene har folk livberga seg i uminnelege tider, og det har skapt det verdifulle kulturlandskapet som nyleg fekk status «Utvalgte kulturlandskap». Bevaring krev aktiv bruk, og da trengs det bønder og beitedyr. Korleis stimulerer vi bonden til kulturlandskapspleie? Dette ønskjer Møre og Romsdal Bondelag å sette fokus på når dei arrangerer kulturlandskapskonferanse om verdier, bruk og endring.

Møteleiar: Rose Bergslid

Program:

- Natur, historie og næring, **Knut Hustad – bonde og leiar i Hjørundfjord Bondelag**
- «Hvorfor er Hjørundfjorden spesielt viktig kulturlandskap?» **Siv Aksdal – Møre og Romsdal fylkeskommune**
- «Blomster og bier – hvorfor må vi ta vare på kulturlandskapet?» **Maja Aarønes – Sabima**
- Kulturlandskapspleie i praksis, **Odd Bjarne Bjørdal – bonde og nestleiar i Møre og Romsdal Bondelag**
- «Tilbakeblikk – en samfunnskritikk», **Oskar Puschmann – landskapsgeograf og fotograf – NIBIO**
- «Norske ødegårder – historien om stedene vi forlot», **Øystein Morten – forfattar og historikar**

30. september - 1. oktober: Organisasjonskurs for nye tillitsvalgte i Norges Bondelag.

Oslo. Konrad Kongshaug

Temaene blir en blanding av organisasjonsarbeid, kommunikasjonsarbeid og landbrukspolitikk. Foredragsholderne er tillitsvalgt og ansatt ledelse i Bondelaget.

8. oktober: Samling for lederne i valkomiteer i Bondelagets fylkeslag, Oslo.

14.-16. oktober: Besøk av fylkesstyret i Østfold Bondelag.

Leie buss. Grovskisse program:

Mandag 14. oktober: Reise gjennom Fræna til Averøya via Bud. Gårdsbesøk Averøy.

Overnatting på Håholmen Havstuer

Tirsdag 15. oktober: Fellesmøte og egne styremøte. Besøk Tingvollst. Besøk

NORSØK/Tingvoll sol og bioenergiserter. Overnatting Phillipshaugen, Øksendal

Onsdag 16. oktober: Besøk Vistdal.

24. oktober: FARM-konferanse på Giske

Konferansen blir arrangert i Øygaardshallen på Giske 24. oktober. Arrangørselskapet Momentum har hovedansvaret for gjennomføringen, men Møre og Romsdal Bondelag er tett påkoblet. Hovedtema er digitalisering/datafangst og næringsstoffkretsløp/fornybar energi. Vi har fått innvilget tilskudd fra fylkeskommunen for å gjennomføre.

12. – 14. november: Innovasjonsfestival Åndalsnes

Møre og Romsdal Bondelag er med i programkomiteen.

14. november: Landbrukskonferanse Surnadal

Arrangeres av Surnadal Sparebank, og med Surnadal Bondelag, Todalen Bondelag og Surnadal kommune som medarrangører.

Fredag 15. og lørdag 16. november - ledermøtet 2019: Averøy/Kristiansund

Oppmøte, lunsj og gardsbesøk på Averøy fredag ca kl. 11.00- ca 17.00. Overnatting og ledermøte på Thon Hotel Kristiansund (Fiskergata 12) lørdag fram til ca kl. 14.00.

Også i år inviterer som tidligere år hele lokallagsstyret på ledermøtet.

Innkalling og program utarbeides og sendes ut i september/oktober.

Bør planlegge workshop/gruppearbeid i vel en time i løpet av ledermøtet, der 2-3 tema settes opp på forhånd som det er ønske diskuteres i gruppene.

Fredag 6. og laurdag 7. mars 2020: Landbrukskonferanse og fylkesårsmøte - Molde

Bankettsalen på Hotell Alexandra er bestilt til konferansen fredag kl 10-16.

Deretter holdes fylkesårsmøtet på samme hotell fram til lørdag ca kl 14.00.

6/2019 Andre saker**6. 1. Saker fra Bygdekvinnelaget**

Samrådsmøte for lokallagene holdt i Valldal 13.-15. september med meget godt oppmøte.

Ordfører i Norddal, Arne Sandnes og Katrin Blomvik, direktør for Verdsarvstiftinga

Geirangerfjorden, orienterte om arbeidet i Verdensarvområdet.

M&R Bygdekvinnelag hadde stand på Dyregod i Gjemnes 31. august og 1. september.

6.2. Saker fra Bygdeungdomslaget**6.3. Innovasjon og vekst i grøntnæringa**

Grøntutvalet for bondelaga på Vestlandet ved leiar Kari Sigrun Lysne (Sogn og Fjordane Bondelag), Knut Byrkjenes Hauso (Hordaland Bondelag) og Audun Skjervøy (Møre og Romsdal Bondelag), har sendt brev til styret i Norges Bondelag angående arbeidet og representasjon i utval for satsing på grøntsektoren.

Jordbruksavtalen 2019–2020 slo fast ei tydeleg satsing på grøntsektoren og på å auke delen av norskproduserte varer. Eitt av tiltaka var å opprette eit rådgivande utval med aktørar i verdikjeda, avtalepartane og verkemiddelapparatet. Norges Bondelag har oppnemnt ein av nestleiarane som sin representant i utvalet. Grøntutvalet på Vestlandet påpeiker at sett frå grøntprodusentane ville det ha vore ønskeleg at Bondelaget hadde valt representanten sin blant tillitsvalde frå grøntnæringa.

Vidare påpeiker dei at sidan Bondelaget har utnemnt ein medlem i det rådgivande utvalet som sjølv ikkje er grøntprodusent, er det ekstra viktig å følgje opp arbeidet med ei eiga referansegruppe.

Bondelaget har i dag eit sentralt grøntutval der alle grøntproduksjonane er representerte. Etter deira syn må dei bondelagsvalde medlemmene i grøntutvalet trekkjast med i arbeidet som referansegruppe for Bondelagets representant i det rådgivande utvalet. Blant medlemmene i grøntutvalet finst både kunnskap, engasjement og breidde.

6.4. Kornutvalget i Norges Bondelag

Oddvar Mikkelsen, Surnadal, tidl fylkesleder i M&R Bondelag, er av styret i Norges Bondelag 28. august gjenvalgt som medlem i kornutvalget i Norges Bondelag for perioden 2019-2021.

SAK 28/2019: Årsmøterunden i lokallaga – styrets deltakelse, tema og plansjer

Vedlegg: Oversikt over besøk på årsmøter i lokale Bondelag, 2014, 2015, 2016, 2017 og 2018
Styrets deltakelse i lokallagsårsmøtene 2019

Vedtak:

Med bakgrunn i gjennomføringskostnader ønsker styret å videreføre opplegget fra i fjor om å redusere kostnadene i forbindelse med avvikling av lokallagsårsmøtene. Dette gjøres ved at styremedlemmene begrenser sin deltakelse mest mulig til lokallag i eget nærområde, og ved at de ansatte i større grad stiller som fylkeslagets utsending. Plansjene gjøres ferdig med de innspill som kom fram på møtet.

Saksutredning:

Utkast til plansjer fra fylkeskontoret på aktuelle tema som kan brukes i foredrag på årsmøterunden legges fram på møtet.

Styret kommer med innspill til tema de mener det bør lages plansjer på.

Plansjene slutføres snarest av fylkeskontoret, og hvis det er behov legges det opp til en kort gjennomgang på styreturen med Østfold 14.-16. oktober.

Før årsmøterunden i 2016 vedtok styret endringer i deltakelse på lokallagenes årsmøter. Det var begrunnet i stort pengeforbruk med gjennomføring av årsmøterunden. Styremedlemmene begrenser sin deltakelse til lokallag i eget nærområde.

Deltakelse på ett lokallagsårsmøte koster kr 2.300 i daggodtgjørslø + reise = ca kr 2500-3000

Årsmøtene i lokale Bondelag skal holdes i perioden 1. – 31. oktober. Lokale årsmøter er viktig arena for meningsutveksling mellom medlemmer og signal fra lokallaga inn til fylkesstyret.

Tidligere år har vi hatt styremøte i begynnelsen av september, og fordelt deltakelse på årsmøtene. Denne lista er så sendt ut til lokallagene rundt 15. september, da vi vet mange lokallag holder første styremøte om høsten i midten eller slutten av september for å fastsette bl.a. dato for årsmøtet i oktober. I år er det ikke styremøte før 23. september, og det kan derfor for noen lokallag være for seint i forhold til planlegging av årsmøtet m.m. Styrets deltakelse er derfor i år satt opp via e-postutveksling mellom styret og kontoret.

Styrets deltakelse, meldingsskjema om valg, rapport lokallagsarbeid og aktivitetsmidler, forslag på innkalling og sakliste til årsmøte, adresseetiketter og medlemslister sendes lokallagene ca 18. september.

Lokallagene tar direkte kontakt med oppsatt styremedlem/ansatt og avtaler tid for årsmøtet i oktober.

SAK 29/2019: Fylkeslagets økonomi – rapport pr 23. september 2019

Vedtak: Utsettes

SAK 30/2019: Oppfølging i Møre og Romsdal av prioriterte saker 2019/2020 i Norges Bondelag

Vedlegg: Prioriterte saker for Norges Bondelag 2019/2020
Fylkesstyrets kommentarer til fjorårets prioriterte saker 2018/2019
Arbeidsplan vedtatt på fylkesårsmøtet i Møre og Romsdal Bondelag i mars 2019

Vedtak: Det som kom fram i styremøtet blir tatt hensyn til i fylkeslagets planlegging av aktiviteter 2019/2020.

Saksutredning

Foruten arbeidsplan vedtatt på fylkesårsmøtet i Møre og Romsdal Bondelag i mars 2019 vedtar styret i Norges Bondelag hvert år hvilke saker som skal være de viktigste i kommende arbeidsår. **Se vedlegg.**

Disse sakene skal også være retningsgivende for fylkeslagas planer, og skal drøftes hvert år på et fylkesstyremøte. Samtidig er Norges Bondelags arbeidsfelt svært omfattende, og mange saker som ikke er blant de prioriterte må løses når de oppstår.

Styret i Norges Bondelag drøftet på sitt styremøte 28. august hvilke saker de vil prioritere i 2019/2020. Norges Bondelag valgte å prioritere følgende:

1. Offensiv næringspolitikk	Kommentarer i styret M&R Bondelag
A: Utarbeide plan for å følge opp klimaavtalen med regjeringa	<ul style="list-style-type: none"> • Sentral oppgave, men fylkeslaget følger med og gir kommentarer. Ha fokus på hvordan produsere grovfor. Oppfordre bonden til å tenke gjennom sine handlinger i hverdagen.
B: Jobbe for fornyet og fortsatt høg tillit til dyrevelferd i norsk husdyrproduksjon	<ul style="list-style-type: none"> • Fylkeslaget vil følge opp og gi innspill til Bondelagets dyrevelferdsprogram når det kommer.
C: Etablere best mulig ordning for nedskalering av mjølkeproduksjonen.	<ul style="list-style-type: none"> • Fylkeslaget er påkoblet og vil følge opp leie kvote når nedskaleringa er avklart.
D: Sikre at Innovasjons- og grøntprogrammet bidrar økt verdiskaping for etablerte og nye grøntprodusenter over hele landet.	<ul style="list-style-type: none"> • Grøntutvalget Vestlandet arbeider med dette. Audun Skjervøy, Valldal, med i utvalget.
E: Ivareta næringsutøveres rettigheter og forebygge ytterligere næringsforbud og inngrep	<ul style="list-style-type: none"> • Bondelaget arbeider kontinuerlig med dette på alle plan i organisasjonen.
F: Arbeide for at Stortingets todelte målsetting i rovdyrpolitikken blir ivaretatt	<ul style="list-style-type: none"> • Møre og Romsdal godt påkoblet arbeidet i rovviltnemnda i region 6.
2. Sterkere organisasjon	
A: Sikre en god organisasjonsprosess	<ul style="list-style-type: none"> • M&R ikke sterkt berørt m.h.t. nye fylker/sammenslåing fylkeslag.
B: Styrke lokallaga og å gjennomføre prosjektet «Vi bygger Bondelaget»	<ul style="list-style-type: none"> • M&R bør ha fokus på «gjøre» lokallagene bedre. Flinkere synliggjøre hva som skjer i lokallagene. Flinkere få ut hva som skjer i møter og årsmøte med bl.a. videosnutter. Bruke lokallagslederne mer i ulike saker, som kontaktpersoner, samle de oftere regionvis. Bør sette opp en plan for dette.

	Ha egen sak på styremøte hvordan organisere regional bondekafe.
C: Forsterka innsats for medlemsverving - Tørre å spørre	<ul style="list-style-type: none"> Fylkeslaget vil forsterke innsatsen utover høsten.
3. Økt forståelse for landbruket	
A: Utvikle ny kommunikasjonsstrategi for Norges Bondelag	<ul style="list-style-type: none"> Sende innspill når det kommer. Viktig hele organisasjonen må på banen og være tydelige.
B: Styrke oppfatningen av god dyrevelferd	<ul style="list-style-type: none"> Jfr punkt ovenfor
C: Bygge forståelse av jordbruket som klimavennlig næring	<ul style="list-style-type: none"> Kontinuerlig arbeid. Møre og Romsdal er på banen for å få fram fakta. Mer produksjon proteinvekster i Møre og Romsdal.
D: Utvikle kampanje mot Valg 2021	<ul style="list-style-type: none"> Følge opp kandidater når de er nominert.
4. Hverdags-Bondelaget leverer	
A: Risikoreduksjon – redusere sårbarhet i næringa	<ul style="list-style-type: none"> Ha samarbeid med HMS-rådgivere. Fokus på bedre velferdsordninger/ svangerskap. Lage møteplasser der bønder møtes.
B: Gi god faglig og juridisk rådgivning	<ul style="list-style-type: none">

Kommentert i styret:

Savner velferdsordning og rekruttering i prioriterte oppgaver.

Vegard er med i «jordingsgruppe» om dyrevelferdsprogram i Norges Bondelag.

Ang M&R Bondelags arbeidsplan vedtatt på fylkesårsmøtet:

- Trykke mer på for å sikre Gjermundnes, og komme i inngrep med fylkeskommunen for å beholde kompetansen i fylket.
- Driveplikt og jordvern: Konrad skal innlede på samling for jordbrukssjefene i oktober, han vil ta opp disse tema der. Bondelaget bør oppfordre kommunene til å ha landbruksråd.
- Hjorteforvaltning – viktig å holde trykket oppe her.

SAK 31/2019: Kommune- og fylkestingsvalget – oppsummering og oppfølging av politikere og partier

Vedtak: Møre og Romsdal følger de politikere og partier som ble drøftet i møtet. Lokallagene følger opp politikere i sine kommuner.

Saksutredning:

Fra 1. januar 2020 er det 26 kommuner i Møre og Romsdal mot 36 kommuner i 2015-2019. Ved kommune- og fylkestingsvalget 9. september gjorde Sp, Frp, SV og MDG gode valg i mange kommuner, og kom styrket ut i kommunestyrene. Høyre, Ap, KrF og Venstre hadde tilbakegang i mange kommuner:

- Sp får 11 ordførere (-1): Sande, Volda, Ørsta, Stranda, Sykkylven, Vestnes, Hustadvika, Gjemnes, Tingvoll, Surnadal, Smøla.
- Ap får 8 ordførere (-5): Herøy, Fjord, Ålesund, Sula, Kristiansund, Averøy, Sunndal, Aure.
- Høyre får 2 ordførere (-5): Molde og Aukra
- KrF får 1 ordfører (uendret): Giske
- V får 1 ordfører (uendret): Vanylven
- Frp får 1 ordfører (uendret): Ulstein
- SV får 1 ordfører (+1): Rauma
- Upolitisk 1 ordfører (uendret): Hareid

Det blir ny ordfører i 10 kommuner.

Status for konstituering av kommunestyrene **pr 18. september:**

KOMMUNE	ORDFØRER		VARAORDFØRER	
Vanylven	Lena Landsverk Sande (V)	Gj.v	Ingebrigt Berget (Sp)	NY
Sande	Olav Myklebust (Sp)	NY	Einar Ekroll (Frp)	NY
Herøy	Bjørn Prytz (Ap)	NY	Bjarne Kvalsvik (Folkelista)	NY
Ulstein	Knut Erik Engh (Frp)	Gj.v	Stian Lehmann Scheide (H)	NY
Hareid	Bernt Brandal (Folkelista)	NY	Annika Brandal (V)	NY
Volda (Volda, Hornindal)	Sølvi Dimmen (Sp)	NY	Sverre Leivdal (Ap)	NY
Ørsta	Stein Aam (Sp)	Gj.v	Karen Høydal (Ap)	Gj.v
Fjord (Norrdal, Stordal)	Eva Hove (Ap) (tidl Stordal)	Gj.v	Viktor Valldal (H)	NY
Stranda	Jan Ove Tryggestad (Sp)	Gj.v	?	
Sykkylven	Odd Jostein Drotninghaug (Sp)	Gj.v	Birgitte Sætre Bonesmo (H)	NY
Ålesund (Sandøy, Haram, Ørskog, Skodje, Ålesund)	Eva Vinje Aurdal (Ap) (tidl. ordf. Ålesund)	Gj.v	Vebjørn Krogsæter (Sp) (tidl. ordf. Haram)	NY
Sula	Jim-Arve Røssevoll (Ap)	Gj.v	Jan Magnar Sandvik (Sulalista)	NY
Giske	Harry Valderhaug (KrF)	Gj.v	Kåre Sæter (Ap)	NY
Molde (Midsund, Molde, Nesset)	Torgeir Dahl (H)	Gj.v	Odd Helge Gangstad (Sp) (tidl. ordf. Midsund)	NY
Vestnes	Geir Inge Lien (Sp)	Gj.v	Randi Bergundhaugen (H)	Gj.v
Rauma	Yvonne Wold (SV)	NY	Magnhild Vik (Sp)	NY
Aukra	Odd Jørgen Nilssen (H)	NY	Audhild Mork (Ap)	NY
Hustadvika (Fræna, Eide)	Tove Henøen (Sp) (tidl Fræna)	Gj.v	Tom Grunde Malme (KrF)	NY
Kristiansund	Kjell Neergaard (Ap)	Gj.v	Berit Frey (Sp)	NY
Averøy	Ingrid Rangønes (Ap)	Gj.v	Svein Kongshaug (Ap)	NY
Gjemnes	Knut Sjømæling (Sp)	Gj.v	?	
Tingvoll	Ingrid Waagen (Sp)	NY	Arne Magnus Aasen (KrF)	NY
Sunndal	Ståle Refstie (Ap)	Gj.v	Lusie Gjersvoll (Ap)	NY
Surnadal	Margrethe Svinvik (Sp)	NY	Hugo Pedersen (Sp)	NY
Aure	Hanne Berit Brekken (Ap)	NY	Ole Bendik Nilsen (Sp)	NY
Smøla	Svein Røksvåg (Sp)	NY	Kjersti Andersen (H)	NY

Fylkestinget:

Konstituering av fylkestinget skjer på samling i Geiranger 14. - 16. oktober.

De 47 mandatene i det nye fylkestinget 2019-2023 fikk slik fordeling:

- Ap 9 (-3),
- Sp 9 (+4),
- Frp 8 (+2),
- H 7 (-2),
- KrF 3 (-1),
- SV 3 (+2),
- Nordmørslista 2 (-2),
- MDG 2 (+1),
- V 1 (-2),
- Sunnmørslista 1 (0),
- Uavhengig valgliste Sunnmøre 1 (0),
- Rødt 1 (+1)

Ved konstituering er det inngått samarbeidsavtale mellom Ap, Sp, KrF, V, SV og MDG. Tove Lise Torve (Ap), Sunndal, blir ny fylkesordfører etter Jon Aasen (Ap, Vanylven. Per Vidar Kjølmoen (Ap), Rauma, blir ny fylkesvaraordfører etter Gunn Berit Gjerde (V), Hareid.

Fylkestingets sammensetning 2019-2023:

Arbeidspartiet: 1. Tove Lise Torve, Sunndal, 2. Eva Vinje Aurdal, Ålesund, 3. Per Vidar Kjølmoen, Rauma, 4. Jakob Vorren, Sunndal, 5. Line H. Hoem, Kristiansund, 6. Mellvin Steinsvoll, Molde, 7. Siv Katrin Ulla, Haram, 8. Erik Kursetgjerde, Sykkylven, 9. Lilly Gunn Nyheim, Surnadal,

Senterpartiet 1. Kristin Sørheim, Tingvoll, 2. Geir Inge Lien, Vestnes, 3. Jan Ove Tryggestad, Stranda, 4. Marit N, Krogsæter, Haram, 5. Ingunn O. Golmen, Aure, 6. Per Ivar Lied, Ørsta, 7. Tove Henøen, Fræna, 8. Henrik Stensønes, Kristiansund, 9. Bernt Venås, Surnadal.

Framstegspartiet 1. Frank Sve, Stranda, 2. Geir Stenseth, Ålesund, 3. Anne Marie Fiksdal, Vestnes, 4. Jan S. E. Johansen, Averøy, 5. Gunnhild Meringdal, Molde, 6. Hans Olav Myklebust, Ørsta, 7. Håkon L. Strand, Ålesund, 8. Roger Bach, Tingvoll,

Høgre 1. Torgeir Dahl, Molde, 2. Anders Riise, Hareid, 3. Monica Molvær, Ålesund, 4. Kjersti Andersen, Smøla, 5. Falk Daniel Øveraas, Vestnes, 6. Heidi Nakken, Vestnes, 7. Bente Bruun, Haram,

Sosialistisk Venstreparti 1. Yvonne Wold, Rauma, 2. Kim Thoresen-Vestre, Molde, 3. Anders Lindbeck, Ålesund,

Kristeleg Folkeparti 1. Randi W. Frisvoll, Haram, 2. Harry Valderhaug, Giske, 3. Victoria Smenes, Kristiansund,

Nordmørslista 1. Elisabeth Jørgenvåg, Aure, 2. Terje Hals, Aure,

Miljøpartiet De Grønne 1. Carl Johansen, Sunndal, 2. Joakim Skaar, Haram,

Tverrpolitisk liste for Sunnmøre 1. Hans Kjetil Knutsen, Ålesund

Venstre 1. Pål Farstad, Kristiansund,

Uavhengig valliste for Sunnmøre 1. Bjarne Kvalsvik, Herøy

Rødt Silje Alise Ness, Sunndal

Fylkestyret drøftet hvordan Bondelaget kan og bør følge opp politikere og partier både i kommunene og i fylkeskommunen.**Aktuelle tiltak som kan gjennomføres av fylkeslaget og av lokallagene:**

- Fylkeslaget kan i høst sende brev til alle ordførerne, varaordførere og formannskapsmedlemmer i kommunene og til alle i fylkestinget for kommende 4-årsperiode med informasjon om aktuelle saker fra næringa, sammen med fylkesbrosjyre, andre brosjyrer og kommunebrosjyre for den enkelte.
- Kontakt med politiske partier etter valget: Invitere fylkespolitikere/politiske partier til skoletime om landbruket. Lokallagene bør plukke ut bønder/garder som kan ta imot besøk.
- Vurdere besøk i det nye fylkestinget eller fylkesutvalget i løpet av vinteren/våren 2019/2020. Arrangere tur/gårdsbesøk/matsservering for fylkestinget?
- Lokallagene kan vurdere tur/gårdsbesøk/matsservering med nytt kommunestyre
- Lokallagene kan vurdere eget møte med ny ordfører etter valget, der hele lokallagsstyret møter ordføreren. Tema kan være: Landbrukets betydning i kommunen. Hvordan få til økt matproduksjon?

Dette ble kommentert i styret:

Ha bredt fokus på flere saker, men viktig arbeide for styrke Gjermundnes, jobbe inn mot partier som vil arbeide for skolen. Vurdere å ha møte med det nye utdanningsutvalget.

Mange oppgaver skal nå over fra Fylkesmannen til fylkeskommunen. Vi må løfte fram hvordan vi kan beholde kompetansen i landbruket her i fylket. Fokus på det grønne skifte.

Viktig å pleie partier vi har hatt samarbeid med.

Ta opp hvordan kommunen kan gjøre hverdagen enkelte for den aktive bonden, eks driveplikta. Fylkeslaget bør sende brev til jordbrukssjefene for etablere landbruksråd i kommunene.